

De minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
De heer J.W. Remkes
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Bijlagen	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
--	2005-0000214623	Rfv2005063310	24 november 2005
Inlichtingen bij	Dossier/volgnummer	Doorkiesnummer	
Drs. P. de Jong	55817C-004	070 – 426 7286	
Onderwerp			
Advies Wetsvoorstel Verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken			

Geachte heer Remkes,

Bij brief van 6 september 2005 heeft U de Raad voor de financiële verhoudingen gevraagd advies uit te brengen over het wetsvoorstel Verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken. Uw verzoek spitst zich toe op de vraag of de bestaande bepalingen van de Gemeentewet ruimte laten voor het door U voorgestelde financieringsinstrument: een nieuwe bestemmingsheffing, als zodanig op te nemen in de Gemeentewet.

In het voorjaar van 2005 heeft het kabinet dit wetsvoorstel ter advisering voorgelegd aan de Raad van State. Deze bracht in augustus advies uit. De kritiek van de Raad van State betrof onder andere het voorgestelde financieringsinstrument. Volgens de Raad van State – zo memoreert U in uw adviesaanvraag aan de Raad voor de financiële verhoudingen – gaat het hier om een nieuwe vorm van gemeentelijke belasting en biedt de Gemeentewet thans geen juridische mogelijkheden om bepaalde belastingopbrengsten voor bepaalde doelen te oormerken.

In de nabije toekomst staan gemeenten voor belangrijke opgaven op het terrein van het waterbeheer. Voor deugdelijke financiële verhoudingen acht de Raad het nodig dat lokale overheden beschikken over de bevoegdheden, instrumenten en/of middelen om die taken naar behoren te vervullen.

Samenvatting

Volgens de Raad is het wetsvoorstel Verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken niet in strijd met de Grondwet, de Gemeentewet en algemene rechtsbeginselen. Het gedeeltelijk collectieve karakter van de te bekostigen gemeentelijke watertaken laat onverlet dat de afvoer van regenwater en het omgaan met overtollig grondwater ook individuele belangen van inwoners dienen. Bovendien wijst de Raad er op dat volgens recente jurisprudentie een bestemmingsheffing voor de afvoer van water reeds mogelijk is. Indien gekozen wordt voor een dergelijke 'waterafvoerheffing' zijn – met het oog op de 'juridische houdbaarheid' – wél heldere en omschrijvingen noodzakelijk, bijvoorbeeld van de bestemming(en) van de opbrengst en van de kosten die mogen worden toegerekend.

De Raad voorziet dat de komende jaren de lokale en regionale spreiding van waterlasten zal toenemen. Dat roept de vraag op of en zo ja in welke mate de centrale overheid deze verschillen moet gladstrijken. De Raad zal hierover te zijner tijd afzonderlijk rapporteren.

1. Inleiding

Achtergrond van het wetsvoorstel

Gemeenten staan de komende jaren voor belangrijke opgaven op het gebied van het waterbeheer. Daarbij gaat het zowel om de *waterkwantiteit* als de *waterkwaliteit*. De gemeentelijke wateropgaven vloeien voor een belangrijk deel voort uit het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) dat het Rijk, het IPO, de VNG en de Unie van Waterschappen in 2003 hebben gesloten, en uit de zogenaamde Europese Kaderrichtlijn Water. Gemeentelijke watertaken zijn zowel gelokaliseerd in de *waterketen* ('water in de buizen') als in het *watersysteem* (grond- en oppervlaktewater). In de waterketen zijn gemeenten verantwoordelijk voor de inzameling en het transport van afval- en regenwater (riolering). In het watersysteem bestaan de – goeddeels nieuwe – gemeentelijke opgaven uit het 'anders omgaan met regenwater' (de gescheiden afvoer van regenwater en afvalwater om de kans op riooloverstorten te verkleinen en minder 'schoon' regenwater naar de zuiveringsinstallaties af te voeren), en het aanpakken van problemen met het stedelijke grondwater.

Bij de financiering van de gemeentelijke watertaken is op dit moment het rioolrecht het belangrijkste instrument. Gemeenten kunnen dit instrument, een recht gebaseerd op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de Gemeentewet, volgens de betrokken bewindspersonen niet gebruiken om gemeentelijke **watersysteem**taken mee te financieren. In de memorie van toelichting staat hierover het volgende (p. 2):

'Het retributiekarakter van het rioolrecht impliceert dat de dienst die een gemeente levert gekoppeld moet kunnen worden aan het individuele profijt van de burger. Een gemeente moet echter ook maatregelen kunnen nemen die het collectief belang dienen zoals het afvoeren van afvloeiend hemelwater en het verwerken van overtollig grondwater.'

Begin april 2005 maakte het kabinet bekend dat het huidige rioolrecht verdwijnt. Daarvoor in de plaats komt een nieuwe bestemmingsheffing voor gemeentelijke watertaken. Met de nieuwe heffing kunnen gemeenten de kosten verhalen van een doelmatig werkende riolering en van overige maatregelen voor het beheer van afvloeiend regenwater en de verwerking van overtollig grondwater. De nieuwe heffing mag hooguit kostendekkend zijn. De gemeenten blijven – net als bij het huidige rioolrecht – vrij in de keuze van de belastingplichtige (eigenaar of gebruiker) en de maatstaf (berekening) van de heffing. Het was aanvankelijk de bedoeling de nieuwe heffing per 1 januari 2006 in te voeren.

Opbouw van het advies

In hoofdstuk 2 gaat de Raad in op de aard van het huidige rioolrecht en toekomstige ontwikkelingen. Hoofdstuk 3 behelst een verkenning van de verschillen en overeenkomsten tussen gemeentelijke belastingen en rechten. In hoofdstuk 4 bespreekt de Raad de aard van de voorgestelde ‘waterafvoerheffing’. In hoofdstuk 5 wordt recente jurisprudentie besproken en van commentaar voorzien. Hoofdstuk 6 ten slotte, bevat de conclusies van de Raad.

2.

Het bestaande rioolrecht en toekomstige ontwikkelingen

In 2005 heffen slechts twintig gemeenten geen rioolrecht. Deze gemeenten bekostigen hun rioleringsstaken uit de algemene middelen, veelal door een hoger OZB-tarief toe te passen. De Raad stelt vast dat de mogelijkheden voor gemeenten om de rioleringskosten op deze manier te dekken, aanzienlijk afnemen door de voorgenomen afschaffing van het gebruikersdeel OZB/woningen en de voorgenomen maximering van de OZB-tarieven voor eigenaren. In zijn advies over het wetsvoorstel afschaffing gebruikersdeel OZB van 3 juni 2005 sprak de Raad de verwachting uit dat door de OZB-voorstellen de riool- en reinigingsrechten zullen stijgen, doordat gemeenten de kostendekkingsgraad van deze rechten zullen verhogen en de kostentoe rekening zullen optimaliseren. De Raad wijst erop dat bijvoorbeeld toerekening van (een deel van) de kosten van straatvegen in de jurisprudentie algemeen geaccepteerd is: straatvegen zorgt er immers óók voor dat minder straatvuil in de riolering terecht komt. Door dit oorzakelijk verband is het juridisch geoorloofd (een deel van) de kosten van straatvegen toe te rekenen aan het rioolrecht. Kosten die slechts zijdelings verband houden met de riolering omdat zij nagenoeg geheel andere doeleinden dienen (zoals baggerkosten en kosten van controle van de grondwaterstand) mogen blijkens jurisprudentie niet worden toegerekend aan het rioolrecht. De Raad wijst er voorts op dat in het huidige rioolrecht reeds kostenverhaal plaats vindt van afvoer van hemelwater, wat door de belastingrechter is geaccepteerd.

De inkomsten uit het rioolrecht zijn de laatste tien jaar ruimschoots verdubbeld: van 443 miljoen euro in 1995 naar 923 miljoen euro in 2005. Deze stijging wordt voor een deel veroorzaakt, doordat gemeenten die voorheen geen rioolrecht kenden dit recht alsnog hebben ingevoerd. De kostendekkingsgraad (de opbrengsten uit het rioolrecht gedeeld door de totale kosten) stijgt van jaar tot jaar en bedraagt inmiddels 87%. Daarnaast hebben hogere milieu-eisen van de centrale overheid tot hogere rioolkosten voor gemeenten geleid. Per huishouden is het gemiddelde rioolrecht tussen 1995 en 2005 meer dan verdubbeld, van 60 euro naar 125 euro. Naar verwachting zullen de kosten en de opbrengsten de komende tien jaar opnieuw verdubbelen.¹

¹ Stichting Rioned, *Rioleringsatlas van Nederland. Voorzieningen, beheer en financiën in beeld*, Ede, augustus 2005. Hierbij gaat Rioned ervan uit dat een toename in de vervanging en het scheiden van afval- en

De Raad voorziet dat door een samenloop van factoren de lokale en de regionale *spreiding* in de waterlasten voor huishoudens en bedrijven de komende tijd zal toenemen. Daarbij gaat het deels om objectieve factoren zoals de bodemgesteldheid. In de huidige situatie worden gemeenten met een slechte bodemgesteldheid via de algemene uitkering reeds gedeeltelijk gecompenseerd voor de extra rioleringskosten door een slechte bodemgesteldheid. Daarmee wordt erkend dat het uitgangspunt van kostendeckende tarieven voor riolering onbillijk zou uitpakken voor inwoners van gemeenten met een slechte bodemgesteldheid. Dit roept de principiële vraag op of en in welke mate de centrale overheid lokale en/of regionale verschillen in waterlasten voor huishoudens en bedrijven moet gladstrijken door verevening van verder toenemende kostenverschillen, rekening houdend met de belastingcapaciteit van afzonderlijke waterschappen en gemeenten. De Raad stelt zich voor over deze principiële vraag afzonderlijk te rapporteren.²

3.

Gemeentelijke belastingen en rechten³

Van oudsher kunnen gemeenten *belastingen* heffen. Zo collecteren zij een bijdrage in de kosten van het gemeentelijk bestuur zonder dat daar een concreet aanwijsbare prestatie tegenover staat. De Grondwet (artikel 132 lid 6) schrijft voor: ‘De wet bepaalt welke belastingen door de besturen van provincies en gemeenten kunnen worden geheven en regelt hun financiële verhouding tot het rijk’. Buiten de gemeentelijke belastingen die op een andere wet dan de Gemeentewet rusten kunnen geen belastingen worden opgelegd dan die welke de Gemeentewet noemt in hoofdstuk V.

Blijkens artikel 229 van de Gemeentewet kunnen gemeenten naast belastingen ook zogenaamde *rechten* heffen. Rechten kunnen worden omschreven als ‘betalingen die de overheid krachtens algemene regels vordert ter zake van een concrete door haar als zodanig individueel bewezen dienst.’⁴ De bevoegdheid om rechten te heffen is afhankelijk van het feit of er kosten tengevolge van dienstverlening zijn gemaakt (kostenverhaal). Indien de dienst geen kosten oproept, kan ook geen kostenverhaal plaatsvinden. Het traditionele verschil met belastingen is dat bij belastingen de individuele tegenprestatie gecombineerd met kostenverhaal ontbreekt.

Onder kosten worden zowel directe als indirecte (overhead) kosten verstaan. Van belang is dat primair het individuele belang met de dienst wordt bevorderd. Wanneer primair het algemene belang met de dienst wordt bevorderd, dan is voor kostenverhaal via rechten

regenwater toenemende investeringen met zich brengen en dat ook het tegengaan van wateroverlast en watervervuiling tot nieuwe investeringen zal leiden.

² Zie: Raad voor de financiële verhoudingen, *De prijs van water: wie betaalt de rekening?*, Jaarrapport 2005, Den Haag, september 2005, p. 23.

³ Deze paragraaf is goeddeels gebaseerd op A.H.M. Dölle en D.J. Elzinga, *Handboek van het Nederlandse gemeenterecht*, derde druk, Deventer, 2004, p. 585-667.

⁴ H.J. Hofstra, *Inleiding tot het Nederlands belastingrecht*, zevende druk, Deventer, 1992, p. 22.

geen plaats.⁵ Het nablussen van branden bijvoorbeeld, gebeurt in het kader van het algemeen belang, waardoor kostenverhaal niet mogelijk is.

Gemeenten zijn sinds de invoering van de Wet materiële belastingbepalingen vrij om met de heffingsmaatstaf – behoudens het verbod op heffing naar draagkracht – beleid te voeren. Daarmee ontwikkelt zich een rechtsgrond naar een (bestemmings-)belasting omdat in die situatie niet slechts een prijs voor bewezen diensten wordt verlangd.

De Raad constateert dat het voorliggende wetsvoorstel Verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken naar zijn aard aansluit bij de hier geschetste ontwikkeling: het gaat niet slechts om ‘prijs voor bewezen dienst’ (voor het gebruik dan wel genot van de riolering) maar ook om mogelijkheden voor gemeenten om maatregelen te financieren voor het beheer van afvloeiend regenwater en de verwerking van overtollig grondwater. De Raad ziet een analogie met de bestaande Afvalstoffenheffing. Met deze heffing kunnen niet slechts de kosten worden verhaald die samenhangen met de mogelijkheid tot afgifte van huishoudelijke afvalstoffen, maar óók de kosten van maatregelen die zijn bedoeld om de hoeveelheid en/of de samenstelling van de huishoudelijke afvalstoffen te beperken of te verwerken. Daarbij kan gedacht worden aan de kosten van het verbranden of composteren van afval en aan de kosten van vermindering van de aangeboden hoeveelheid afvalstoffen in de vorm van subsidies voor het inzamelen van bijvoorbeeld oud papier.⁶

Gemeenten hebben al met al een vrij grote beleidsvrijheid bij de bepaling van de heffingsmaatstaf (grondslag) en de tarieven van rechten. De heffingsmaatstaf van de rechten mag zich richten naar de kosten die de wederprestatie van de gemeente oproept danwel de omvang, de aard en de mate van gebruik van de gemeentebezittingen, -werken of -inrichtingen. ‘Op grond van de bepaling in artikel 219, lid 2 van de Gemeentewet staat het gemeenten vrij die heffingsmaatstaven in de belastingverordening op te nemen welke zich het beste verstaan met het gemeentelijk beleid en de praktijk van belastingheffing. Deze gemeentelijke beleidsvrijheid geldt voor zowel de gebruiks- als de genotsrechten.

Het *tarief* van een recht is, afhankelijk van de eenheid waarin de heffingsmaatstaf is uitgedrukt, een vast dan wel een variabel tarief per dienst. Bij de rechten is dit divers en afhankelijk van welke dienst wordt geleverd. ‘Bij een rioolrecht zal bijvoorbeeld voor de zakelijk gerechtigde veelal – al dan niet eenmalig – een vast tarief per aansluiting gelden. Voor de gebruiker kan het tarief van een rioolrecht afhankelijk zijn van bijvoorbeeld de hoeveelheid geloosd afvalwater. Hierdoor richt het te betalen belastingbedrag zich naar het gebruik’.⁷

Daarbij is het van belang dat wanneer gemeenten kiezen voor de gebruiker, en niet de eigenaar, als belastingplichtige, zij gebruik kunnen maken van de wettelijke

⁵ M.P. van der Burg e.a., *Compendium gemeentelijke belastingen*, Deventer, 1997, p. 336 en verder.

⁶ M.P. van der Burg e.a., *Compendium gemeentelijke belastingen*, derde geheel herziene druk, Deventer, 2002, p. 346.

⁷ M.P. van der Burg e.a., a.w., p. 348.

kwijtscheldingsmogelijkheden op basis van de ministeriële regeling terzake (Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990). De uiteindelijke keuze voor de gebruiker en/of de eigenaar als belastingplichtige, is een punt van lokale politieke afweging.

Het begrip rechten (vroeger werd veelal gesproken van retributies) is een verzamelbegrip voor vele soorten heffingen. De Gemeentewet maakt daarbij onderscheid tussen *gebruiksrechten* (bijvoorbeeld tol-, haven- en marktgeden, rioolafvoerrechten en reinigingsrechten voor gebruik van containers), *genotsrechten* (bijvoorbeeld leges, schoolgeden, reinigingsrechten voor het ophalen van vuil en rioolaansluitingsrechten), en *vermakelijkheidsrechten*. De gegeven voorbeelden geven al aan dat sommige rechten een gemengd karakter hebben. Zo komen rioolrechten voor als gebruiksretributie (afvoerrechten) en genotsretributie (aansluitrechten). Hetzelfde geldt voor reinigingsrechten: deze worden aangemerkt als gebruiksretributie in het kader van vergoedingen voor het gebruik van gemeentelijke containers, en als genotsretributie in het kader van de gemeentelijke vuilophaaldienst.

Artikel 229b lid 1 van de Gemeentewet bepaalt dat in verordeningen op grond waarvan gemeentelijke rechten worden geheven, de tarieven zodanig worden vastgesteld dat de geraamde baten van de rechten niet uitgaan boven de geraamde lasten terzake. Van belang daarbij is dat onder lasten mede worden verstaan:

- bijdragen aan bestemmingsreserves en voorzieningen voor noodzakelijke vervanging van de betrokken activa⁸;
- de omzetbelasting die ingevolge de Wet op het BTW-compensatiefonds recht geeft op een bijdrage uit het fonds.

4.

De aard van het wetsvoorstel Verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken

De gemeentelijke watertaken waarop het wetsvoorstel ziet, betreffen zowel *waterketentaken* (riolering) als *watersysteemtaken* (het omgaan met en het afvoeren van hemelwater en overtollig grondwater).

Het huidige rioolrecht heeft voornamelijk een retributiekarakter waarbij burgers betalen voor een dienst van de gemeente die gekoppeld is aan het individuele profijt van burgers. Gemeentelijke *watersysteemtaken* hebben daarentegen meer het karakter van een collectief goed.

Sommigen achten dit een voldoende of zelfs dwingende reden om de bekostiging van deze taken via de algemene middelen te laten verlopen. In deze optiek verschillen de gemeentelijke *watersysteemtaken* in theoretische of principiële zin niet van een gemeentelijke taak als onderhoud van wegen, waarvoor ook geen aparte gemeentelijke belasting is ingevoerd.⁹

⁸ Nota bene: bestemmingsreserves en voorziening mogen dus niet gebruikt worden voor *uitbreiding* van de vaste activa.

Deze redeneerlijn volgend zou dat inhouden dat de bekostiging van gemeentelijke watersysteemtaken uit de algemene middelen dient plaats te vinden. Bij de keuze voor financiering via de algemene middelen zijn er grofweg twee opties: via de OZB of ten laste van de Algemene Uitkering (AU) uit het Gemeentefonds. Nu het ernaar uitziet dat het gebruikersdeel OZB wordt afgeschaft en de OZB voor eigenaren wordt gemaximeerd, is financiering van gemeentelijke watersysteemtaken via de OZB praktisch gezien vrijwel onmogelijk. Financiering via de AU roept verschillende vragen op. Welke objectieve factoren moeten worden gehonoreerd: bodemgesteldheid, regionale verschillen? Hoeveel extra middelen moeten voor deze nieuwe taak aan het Gemeentefonds worden toegevoegd?

Anderen menen daarentegen dat een watersysteemheffing als een retributie/recht kan worden getypeerd waarbij verhaal (vooral) plaatsvindt vanwege individueel profijt van gemeenschapsvoorzieningen: inwoners zijn rechtstreeks gebaat bij een goede afwatering van hun percelen. Een dergelijke heffing kan dan (naar analogie met de Afvalstoffenheffing), waterafvoerheffing of iets dergelijks genoemd worden, of waterafvoerbelasting net als de parkeerbelasting en de precariobelasting, die immers ook vrijwel voldoen aan het retributiekarakter en vroeger als rechten door het leven gingen, alsmede de baatbelasting waar ook verhaal plaatsvindt vanwege individueel profijt van gemeenschapsvoorzieningen. In deze optiek is de ‘waterafvoerheffing’ evenals bijvoorbeeld de reeds bestaande afvalstoffenheffing een (niet geheel zuivere) retributie.

5.

Van rioolrecht naar waterafvoerheffing

De Raad wijst erop dat in de praktijk al sprake lijkt te zijn van een – door de rechter geaccepteerde – ‘waterafvoerheffing’. In een recente uitspraak van het gerechtshof van Amsterdam oordeelde de rechter dat de gemeente Opmeer niet in strijd handelt met enig algemeen rechtsbeginsel door de kosten die zij maakt voor de afvoer van regenwater via het rioolrecht te verhalen op gebruikers van eigendommen van waaruit water en stoffen worden afgevoerd op de gemeentelijke riolering. Ter zake van de hemelwaterafvoer hanteert de gemeente Opmeer een eigenstandige heffingsmaatstaf: het aantal vierkante meters bebouwd en/of verhard grondoppervlak van het eigendom te vermenigvuldigen met de gemiddelde neerslag (het gemiddelde van de door het KNMI gepubliceerde hoeveelheden neerslag in de 10 aan het belastingjaar voorafgaande kalenderjaren). De rechter oordeelde dat de gemeente Opmeer deze heffingsmaatstaf ‘bevoegdlijk’ heeft vastgesteld.¹⁰

Nu de regering kiest voor deze weg en voor een wettelijke verankering in een nieuwe heffing, dan zijn – met het oog op de juridische ‘houdbaarheid’ – heldere en eenduidige

⁹ Zie bijvoorbeeld G. Groenewegen. Op weg naar het waterketenbedrijf. Toekomstige bekostiging waterbeheer, in: *B & G*, september 2004, p. 31.

¹⁰ Hof Amsterdam, Vierde Meervoudige Belastingkamer, 2 september 2005, nr. 03/01415.

omschrijvingen noodzakelijk, bijvoorbeeld van de bestemming(en) van de opbrengst en van de kosten die mogen worden toegerekend. De rechter zou niet belast moeten worden met de vraag of de omschrijvingen en de toerekeningsmethode die een gemeente hanteert passen binnen de wettelijke kaders. Dit alles ter voorkoming van onnodige financiële risico's voor gemeenten wanneer de heffing wegens onduidelijke omschrijvingen in een juridische procedure nietig zou worden verklaard.

Alles overziende meent de Raad dat er geen principiële bezwaren zijn tegen het oormerken/bestemmen van opbrengsten van het door het kabinet voorgestelde 'verbrede rioolrecht'. Het gedeeltelijk collectieve karakter van de te bekostigen gemeentelijke watertaken laat onverlet dat de afvoer van regenwater en het omgaan met overtollig grondwater ook individuele belangen van inwoners dienen. Daarbij is het voor gemeenten van groot belang dat in de wet een heldere en sluitende omschrijving wordt gegeven van centrale begrippen zoals de toerekenbare kosten en de bestemmingen van de opbrengsten.

6.

Conclusies

Op grond van het voorgaande komt de Raad tot de volgende conclusies.

- De (nieuwe) gemeentelijke watersysteemtaken vloeien voort uit bestuurlijke afspraken, vastgelegd in het Nationaal Bestuursakkoord Water (2002). De staatssecretaris van VROM heeft in een brief aan de Tweede Kamer toegezegd zorg te dragen voor een adequate bekostiging van de gemeentelijke watertaken (juni 2004). Het gaat om ambities die gedeeld worden door de verschillende bestuurslagen en niet om taken die aan gemeenten van Rijksweg worden opgelegd.
- Door de uitbreiding van de gemeentelijke watertaken en van de daarmee gemoeide kosten, neemt voor gemeenten het belang toe van een juiste en volledige kostentoerekening. De Raad wijst dan ook op de noodzaak van een duidelijke en eenduidige voorschriftgeving om interpretatieve juridische procedures zoveel mogelijk te voorkomen.
- Het voorliggende wetsvoorstel 'stelt de gemeenten in staat de kosten te verhalen die gepaard gaan met de gemeentelijke wateropgave' (MvT, p. 8). Het gaat om een inspanningsverplichting. Bij de uitvoering van hun watertaken hebben de gemeenten de nodige beleidsvrijheid de aanpak te kiezen die gelet op lokale omstandigheden doelmatig is (MvT, p. 14). 'Beleidsmatig gaat de voorkeur er naar uit om het hemelwater gescheiden van afvalwater af te voeren. Uiteindelijk wordt de keuze voor de wijze van omgaan met afvloeiend hemelwater op lokaal niveau bepaald als resultaat van een integrale afweging' (MvT, p. 14). Het wetsvoorstel stelt geen eisen aan tempo en omvang van investeringen. Het bepalen van de belastingplichtige, de heffingsgrondslag etc. wordt overgelaten aan het lokale bestuur (MvT, p. 9).

Al met al kan gezegd worden dat het voorliggende wetsvoorstel recht doet aan het principe van de lokale autonomie.

- Voor zover de Raad het kan overzien is de voorgestelde bestemmingsheffing niet in strijd met de Grondwet, de Gemeentewet en algemene rechtsbeginselen. Daarbij komt dat de voorgestelde bestemmingsheffing in lijn is met de – door de bestuursrechter geaccepteerde – ontwikkeling waarbij gemeentelijke rechten meer en meer het karakter krijgen c.q. gekregen hebben van een (bestemmings-)belasting.

Namens de Raad voor de financiële verhoudingen,

Mr. M.A.P. van Haersma Buma, voorzitter

Mr. G.A. van Nijendaal, plaatsvervangend secretaris

Een afschrift van dit advies is verzonden aan de Vaste TK-Commissies voor BZK, VROM en Verkeer en Waterstaat.